

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
KOCAELİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜKELLEF HİZMETLERİ GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 93767041-120[52-2016/15]-92

03.12.2016

Konu : Üretilen yumurtaların satışının vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, dört ortaktan oluşan adi ortaklık türündeki işletmenize ait çiftlik içerisinde beslenen tavuklardan elde edilen yumurtaların, toptan olarak marketlere satışı faaliyetinde bulunduğunuz belirtilerek, söz konusu faaliyetinizden elde edeceğiniz kazancın, ticari kazanç mı yoksa zirai kazanç mı tabii olduğu, ayrıca zirai ürün satışlarınıza ilişkin belge düzeni ile tutmak zorunda olduğunuz yasal defterler hakkında ve üretimde kullandığınız tavukların gider unsuru ya da amortismanına tabi iktisadi kıymet olarak mı değerlendirilmesi gerektiği hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNUN YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında, zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu hükme bağlanmış, ikinci fıkrasında ise zirai faaliyetin; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiatın istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılarını ve yetiştiricilerini tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade ettiği, aynı maddenin altıncı fıkrasında da yukarıda yazılı faaliyetlerin içinde yapıldığı işletmelerin zirai işletme olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanununun 53 üncü maddesinde, "*Çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançlar, bu Kanununun 94 üncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilir. 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançları gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına göre) tespit olunarak vergilendirilir. Kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler bu kazançları için beyanname vermezler.*

...

Kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler, yazılı olarak vergi dairesinden istemde bulunmaları halinde izleyen vergilendirme dönemi başından, işe yeni başlayanlar, işe başlama tarihinden itibaren gerçek usule geçebilirler. 54 üncü maddede yazılı ölçüleri aşanlar müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren gerçek usulde; gerçek usule tabi olanlardan bu ölçülerin altında kalanlar müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilirler." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Kanununun 54 üncü maddesinde, zirai kazancın gerçek usulde tespiti bakımından bir takvim yılı içinde dikkate alınacak işletme büyüklüğü ölçüleri belirlenmiştir.

Buna göre, söz konusu maddenin (A) bendinin 24 üncü grubunda, küçükbaş hayvanlarda işletme büyüklüğü ölçüsü, 750 adet hayvan (Bir yaşından küçük küçükbaş hayvanlar ile kümes hayvanları hariç) olarak tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 213 üncü maddesinde, zirai kazanç elde eden mükelleflerin çiftçi işletme defteri tutacağı ifade edilmiş olup, bu mükelleflerin isteğe bağlı olarak bilanço esasına göre defter tutabilmeleri Gelir Vergisi Kanununda düzenlenmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, çiftlik içerisinde beslenen tavuklardan elde edilen yumurtaların satılması faaliyeti neticesinde elde edilecek kazanç; zirai kazanç olup ayrıca Gelir Vergisi Kanununun 54 üncü maddesinde kümes hayvanları ile ilgili işletme büyüklüğü ölçüsü belirlenmediğinden, yetiştirilen tavuklardan elde edilen yumurtaların satılması faaliyetinden elde edilen kazancın anılan Kanunun 94 üncü maddesine göre tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilmesi gerekmektedir. Öte yandan, kayıtlarımızın tetkikinden kendi isteğiniz ile gerçek usulde zirai kazanç usulüne göre vergilendirildiğiniz anlaşıldığından, zirai kazancınıza ilişkin zirai işletme defteri kullanmanız gerekmekte olup bağlı olduğunuz vergi dairesine dilekçeyle başvuruda bulunmanız halinde ise bilanço esasına göre defter tutmanız mümkün bulunmaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde; fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlandıktan sonra, aynı Kanunun 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

- 1.Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
- 2.Serbest meslek erbabına;
- 3.Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
- 4.Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
- 5.Vergiden muaf esnafa;

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlarda fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

...

hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanunun, 313 üncü maddesinde, "İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder..." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 5024 sayılı Kanunla değişen 315 inci maddesinde; "Mükellefler amortisman tabi iktisadi kıymetlerini Maliye Bakanlığının tespit ve ilan edeceği oranlar üzerinden itfa ederler. İlan edilecek oranların tespitinde iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri dikkate alınır." hükmü yer almaktadır.

Bahsi geçen maddenin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden amortismanına tabi iktisadi kıymetler için uygulanacak "Faydalı mr ve Amortisman Oranları" tespit edilmiş ve bu oranlar 339, 365, 389, 399, 406,418 ve 439 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğleri ile değişik 333 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği eki liste ile açıklanmıştır.

Buna göre, gerçek usulde zirai kazanç usulüne göre vergilendirildiğiniz ve defter tutmak zorunda olduğunuzdan sattığınız emtia veya yaptığınız işler için fatura vermek ve fatura istemek ve almak mecburiyetinizin bulunduğu ve üretimde kullandığınız tavukların 333 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğin ekinde yer alan listenin "7-Tarım" başlıklı ana bölümün "7.10. Yumurtalık Tavuklar (civciv ve besilik tavuklar hariç)" alt bölümünde yer alan faydalı ömür ve oran üzerinden (2 yıl, %50), amortisman yoluyla itfa edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu zelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu zelge geçersizdir.

(***) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.